

GROOT-NEDERLANDSCHE ACTIE, De werkgemeenschap, ontstaan in de zomer van 1940, vanuit de idee dat de tijd gekomen was om voor de Groot-Nederlandse zaak tot daden over te gaan. De werkgemeenschap ging uit van de “wezenseenheid van het gebied van den Dollard tot Duinkerke”, zoals die tot uiting kwam in gemeenschappelijke taal en cultuur. Zij wilde deze culturele eenheid hervormen tot een staatkundige eenheid en “een gezonde Nederlandsche volksgemeenschap”. Het bestuur bestond uit Karel Heynderickx, voorzitter; Karel Waternaux, propagandaleider, J.L.S. Hornstra, secretaris en de leden R. Parqui, Gijsbertus Becker, S. Bouman, Willem Goedhuys, F.L.P. de Jong, J. Payens, Reimond Speleers en H.W. van der Vaart Smit. De werkgemeenschap had nauwe bindingen met de Stichting Noord-Nederland-Vlaanderen, zoals ook blijkt uit de samenstelling van het bestuur, en had er ook het blad *Dietsche Tijdingen* (1936-1941) mee gemeenschappelijk.

Men werkte via plaatselijke comités en telde aanvankelijk zo'n driehonderd medewerkers. Waarschijnlijk is deze werkgemeenschap spoedig verlopen, hetgeen niet zo verwonderlijk is, aangezien de meerderheid van de genoemde bestuurders al spoedig actief was in de Nationaal-Socialistische Beweging van Anton Mussert.

LITERATUUR: L. Buning, 'Karel Waternaux, de Stichting Noord-Nederland-Vlaanderen en de Groot-Nederlandsche Actie', in WT, jg. 37, nr. 1 (1978), kol. 11-38; – P. van Hees, 'De Groot-Nederlandse beweging in 1940-1941 en het optreden van J.Chr. Kist', in WT, jg. 48, nr. 4 (1989), p. 226-238 en jg. 49, nr. 1 (1990), p. 1-19.

PIETER VAN HEES*